

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Ústí nad Labem, pobočka v Liberci rozhodl samosoudkyní Mgr. Karolínou Tylovou, LL. M. v právní věci žalobce: **S.B.**, nar. 22. 11. 1982, státní příslušnost Ukrajina, t. č. bytem Smetanova 706/21, Jablonec nad Nisou, zastoupen Mgr. Milanem Šikolou, advokátem se sídlem Jaselská 940/23, Brno, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra**, se sídlem Nad Štolou 3, Praha 7, o **žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 9. 11. 2015, č. j. OAM-557/ZA-ZA05-P06-2015,**

t a k t o :

- I. **Žaloba proti rozhodnutí Ministerstva vnitra ze dne 9. 11. 2015, č. j. OAM-557/ZA-ZA05-P06-2015, s e z a m í t á .**
- II. **Žádný z účastníků n e m á právo na náhradu nákladů řízení.**

O d ů v o d n ě n í :

Dne 19. 6. 2015 podal žalobce žádost o udělení mezinárodní ochrany, v níž uvedl, že je ukrajinské státní příslušnosti a ukrajinské národnosti, vyznává pravoslavné křesťanství, není členem žádné politické strany ani jiné organizace a nikdy nebyl trestně stíhán. Žalobce je svobodný, na Ukrajině žil ve městě Mykolajev, kde žijí také oba jeho rodiče. V České republice počítá s pomocí sestry, která je provdaná za českého občana, pracuje tu a žalobce by mohl pracovat u stejného zaměstnavatele jako ona. Žalobce má vysokoškolské vzdělání, na Ukrajině pracoval jako inženýr se zaměřením na plynové turbíny, vojenskou službu ze zdravotních důvodů nikdy nevykonával. Svou vlast opustil dne 4. 6. 2015. O mezinárodní ochranu žádá proto, že je na Ukrajině hledanou osobou. Nedostavil se na vojenskou správu a je tak pokládán za zběha, přestože má ze zdravotních důvodů právo vojenskou službu nenastoupit. Odkázal na zápis ve vojenské knížce, kde jsou popsány důvody jeho neschopnosti k výkonu vojenské služby. Ve městě, kde žije, je na brance vyhlášen hon, on

sám se před policií schovával měsíc mimo domov, než byl dohledán v zaměstnání. Převzal předvolání na vojenskou správu, kde je napsáno, že mu v případě vyhýbání se vojenské službě hrozí trest odnětí svobody, toho se také v případě návratu do vlasti obává. Kopii předvolání na vojenskou správu předložil. Žalobce dále uvedl, že se s ničím neléčí a cítí se dobře. Po chřipce v roce 1999 měl potíže s ledvinami, a proto také nemohl sloužit v armádě. V roce 2000 podstoupil lékařské vyšetření vyžádané místní vojenskou správou. Obdobné skutečnosti, uvedl i ve vlastnoručně psaném prohlášení.

Doplňující pohovor k žádosti o udělení mezinárodní ochrany byl s žalobcem proveden téhož dne. Žalobce uvedl, že do poslední chvíle věřil, že z důvodu jeho zdravotní neschopnosti k výkonu vojenské služby se ho nebudou týkat postupné vlny mobilizace v domovském státě. Popisoval, jak se vyhýbal převzetí předvolání na vojenskou správu, které mu nakonec bylo doručeno v prostorách podniku, v němž pracoval. V reakci na to si vzal v zaměstnání neplacené volno, dočerpал dovolenou a spojil se se svou sestrou, kterou požádal o pomoc. Dále popisoval systém odvodů na Ukrajině v první polovině roku 2015, kdy po dostavení se k vojenské správě byli odvedení muži posíláni na měsíc a půl dlouhý přípravný tábor a poté do oblasti bojů. Žalobce zdůraznil, že příslušné orgány vojenské správy Ukrajiny neberou ohled na zdravotní stav odvedených mužů a snaží se, aby doklady vypovídaly o dobrovolnosti nástupu do vojenské služby. Žalobce dále hovořil o vysoké míře korupce na Ukrajině, zmiňoval případ svého nepřímého příbuzného, který dostal možnost vojenskou správu Ukrajiny uplatit 20 000 hřivnami. Žalobce nevěří, že by měl proti korupčnímu chování úředníků možnost se reálně bránit u jejich nadřízených. Zmiňoval také případ svého zranění, kdy se mu ošetření dostalo až po úplatku v nemocnici, anebo uplácení při shánění míst v mateřských školkách. Za takových podmínek nechtěl na Ukrajině ani zakládat rodinu. V tom, že se musel schovávat u známých, aby se vyhnul předvolání na vojenskou správu, spatřoval porušení práva volného pohybu. Popisoval také pohyb těžké vojenské techniky ve městě, kde žil. Uvedl, že taková situace vyvolává u člověka psychické napětí. Na Ukrajinu by se rád vrátil, pokud by v zemi zmizela korupce, považoval by ji za potenciálně bohatou a prosperující.

Dne 17. 8. 2015 měl žalobce možnost seznámit se s podklady rozhodnutí, tedy i s informacemi, které žalovaný shromáždil ohledně politické a bezpečnostní situace a stavu dodržování lidských práv na Ukrajině, a vyjádřit se k nim. Žalobce nenavrhoval doplnění shromážděných informací, ale uvedl, že by rád doložil seznam kontaktů na osoby na Ukrajině, které mohou potvrdit jeho výpovědi, např. kolegyni z práce, u které se ukrýval v době, kdy se mu státní orgány snažili doručit předvolání na vojenskou správu. Konstatoval, že v nařízení prezidenta Ukrajiny ze dne 17. 2. 2015 je v bodě 2 napsané, že v mírové době musí být povolány osoby, které jsou zdravotně způsobilé k výkonu vojenské služby. Připomněl, že je diagnostikován jako nemocný na základě lékařských zpráv z let 1999, 2000 a 2005, které doložil do správního spisu. Odkazoval také na razítko ve vojenské knížce. Tvrdil, že postup, který v jeho případě zvolili pracovníci vojenské správy je v rozporu s dekretem prezidenta Ukrajiny z 1. 5. 2014, protože je vojenské služby neschopen a jako starší 32 let neměl být ani povolán. Zdůraznil, že byl vyřazen z vojenské služby, přesto však i policie jeho domovského státu usilovala o jeho nedobrovolné odvedení do armády. Postupy vojenské správy považuje za korupční, odvádění byli i otcové od rodin a lidé pečující o postižené členy rodiny.

Napadeným rozhodnutím neudělil žalovaný žalobci mezinárodní ochranu podle § 12,

§ 13, § 14, § 14a a § 14b zákona č. 325/1990 Sb., o azylu (dále jen „zákon o azylu“). Vycházel přitom z výpovědi žalobce a z informací, které shromáždil v průběhu správního řízení ohledně politické a bezpečnostní situace a stavu dodržování lidských práv na Ukrajině. Konkrétně vycházel z Informace Úřadu vysokého komisaře OSN pro uprchlíky (UNHCR), Posouzení mezinárodní ochrany v souvislosti s mezinárodním vývojem na Ukrajině, aktualizace č. 2 ze dne 15. 1. 2015, Zprávy Úřadu Vysokého komisaře OSN pro lidská práva o stavu lidských práv na Ukrajině 16. 2. až 15. 5. 2015, ze dne 1. 6. 2015, Výroční zprávy Freedom House, Svoboda ve světě 2015 - Ukrajina, ze dne 28. 1. 2015, Výroční zprávy Human Rights Watch 2015, ze dne 29. 1. 2015, Výroční zprávy Amnesty International 2014/2015, Ukrajina, ze dne 25. 2. 2015, a dále Informací MZV ČR č. j. 98848/2015-LPTP ze dne 21. 5. 2015 a č. j. 110105/2014-LPTP ze dne 1. 8. 2014, a také z informací na webových stránkách Golosijevské obvodní státní správy ve městě Kyjev ze dne 25. 5. 2015, článku ze zpravodajského portálu LB.ua ze dne 7. 5. 2015, článku z internetového deníku Ukrajinská pravda ze dne 31. 3. 2015, Nařízení prezidenta č. 88/2015 ze dne 17. 2. 2015 (ve znění nařízení prezidenta č. 88/2015 ze dne 17. 2. 2015 (ve znění nařízení prezidenta č. 255/2015 ze dne 7. 5. 2015), Zákona Ukrajiny o mobilizaci č. 3543-12 ze dne 21. 10. 1993 (ve znění novely č. 339-VIII(339-19) ze dne 21. 4. 2015, a také z Dekretu prezidenta Ukrajiny č. 447/2014, O opatřeních ke zlepšení obranyschopnosti státu, ze dne 1. 5. 2014.

Žalovaný neshledal důvod pro udělení mezinárodní ochrany podle § 12 písm. a) ani § 12 písm. b) zákona o azylu. Konstatoval, že v průběhu řízení žalobce neuvedl žádné skutečnosti, na jejichž základě by bylo možné učinit závěr o tom, že žalobce v domovském státě vyvíjel činnost směřující k uplatňování politických práv a svobod dle § 12 písm. a) zákona o azylu. K § 12 písm. b) zákona o azylu uvedl, že snaha vyhnout se nástupu do armády není sama o sobě důvodem pro udělení azylu, branná povinnost je zcela legitimní občanskou povinností, což uznává nejen Úmluva o právním postavení uprchlíků z roku 1951, ale i Mezinárodní pakt o občanských a politických právech a Úmluva o ochraně lidských práv a základních svobod. Dle Úmluvy o právním postavení uprchlíků z roku 1951 není důvodem pro udělení mezinárodní ochrany ani vyhýbání se nástupu vojenské služby či dezerce, byť by byla trestná. Ohledně žalobcova tvrzení, že byl na vojenskou správu předvolán přesto, že byl dříve shledán vojenské služby neschopným, žalovaný zdůraznil, že žalobce vzniklou situaci v zemi původu nijak neřešil, nepodnikl na svou obranu žádné kroky, na vojenskou správu se nedostavil, ale bez dalšího ze země vycestoval. Žalovaný dále uvedl, že o aktuální žalobcově nemožnosti vykonávat vojenskou službu nesvědčí skutečnosti, které uvedl v žádosti o mezinárodní ochranu (aktuálně se neléčí, cítí se dobře, pouze v roce 1999 prodělal chřipku, kvůli které měl následně problémy s ledvinami), jeho výpověď u doplňkového pohovoru (lékař mu doporučil šetřit se, závodní plavání však vyloučeno nebylo), zdravý životní styl (nepije, nekouří, pečuje o zdraví), ani vyšetření lékařky v České republice s výsledkem zdráv. Sám žalobce také uváděl, že do armády jsou odváděni především mladí, zdraví a sportovně zdatní muži jako je on. Žalobcem doložené lékařské zprávy žalovaný označil za neaktuální a nevypovídající o jeho aktuálním stavu, protože byly sepsány v letech 1999-2011. Žalovaný dále konstatoval, že o žalobcově pronásledování ukrajinskými státními orgány nevypovídají okolnosti jeho odjezdu ze země (bezproblémové vydání víza, odjezd, hraniční kontrola), ani okolnosti převzetí předvolání na vojenskou správu, jež bylo žalobci doručeno ve speciálním oddělení - vojenské kanceláři podniku, v němž byl zaměstnán. Žalovaný uzavřel s tím, že pokud se žalovaný svévolně vyhýbá vojenské službě a v té souvislosti chce žít a pracovat v České republice, pak by měla být jeho situace řešena

v mezích zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky, jelikož azyl je mimořádným institutem mezinárodní ochrany sloužícím k ochraně osob před porušováním nejzákladnějších lidských práv, což v případě žalobce neshledal. Žalovaný dále konstatoval, že žalobce nesplňuje ani důvody pro udělení azylu dle § 13 zákona o azylu za účelem sloučení rodiny. Následně žalovaný zkoumal, zda žalobci nelze udělit azyl z humanitárních důvodů dle § 14 zákona o azylu. Zabýval se rodinnou, sociální a ekonomickou situací žalobce, přihlédl k jeho věku a zdravotnímu stavu. Konstatoval, že žalobce je dospělou, plně svéprávnou a praceschopnou osobou. Ke svému zdravotnímu stavu sám žalobce uvedl, že se v současné době s ničím neléčí a že se cítí dobře. Žalovaný zmínil, že žalobce v roce 1999 prodělal chřipku a následně měl problémy s ledvinami, v roce 2000 mu byla diagnostikována chronická glomerulonefritida. V současné době však žalobce žádné zdravotní potíže nevykazuje, což potvrdil i aktuální zprávou ze dne 4. 8. 2015 o registraci u praktického lékaře MUDr. S. T. Z tvrzení žalobce a z doložených lékařských zpráv tak lze dle žalovaného jednoznačně dovodit, že se žalobce v důsledku svého zdravotního stavu nenachází v bezprostředním ohrožení života, ani není v situaci, kdy by musel v České republice podstupovat nějakou speciální, nebo jemu ve vlasti nedostupnou léčbu. Žalovaný také upozornil na to, že žalobce měl na Ukrajině uspokojivé ekonomické i rodinné zázemí.

Současně žalovaný zkoumal, zda žalobce nesplňuje důvody k udělení doplňkové ochrany. Konstatoval, že žalobce neuvedl a ani žalovaný nezjistil žádné skutečnosti, na základě kterých by mohla žalobci hrozit v případě návratu do vlasti vážná újma uložením nebo vykonáním trestu smrti ve smyslu § 14a odst. 2 písm. a) zákona o azylu. Co se týče obavy žalobce z jeho odvodu do armády a vykonání vojenské služby, žalovaný zdůraznil, že ve výkonu vojenské služby nelze spatřovat vážnou újmu ve smyslu § 14a odst. 2 písm. b). Žalovaný dále hodnotil, zda žalobci v případě návratu do vlasti nehrozí vážné ohrožení života nebo lidské důstojnosti z důvodu svévolného násilí v situacích mezinárodního nebo vnitřního ozbrojeného konfliktu. Na základě výše uvedených informačních zdrojů však dle žalovaného na Ukrajině neprobíhá takový ozbrojený konflikt, jehož důsledek by bylo možno pokládat ve vztahu k žalobci za vážnou újmu podle § 14a odst. 2 písm. c) zákona o azylu. Zhoršená bezpečnostní situace panuje pouze ve dvou oblastech Ukrajiny, konkrétně v Doněcké a Luhanské oblasti. Žalovaný zdůraznil, že Mykolajevská oblast, kde žalobce žil, není násilím bezprostředně zasažena a nachází se pod kontrolou současné ukrajinské vlády, která situaci v oblasti i přímo ve městě řeší a snaží se zajistit bezpečnost. Žalovaný také zmínil, že ve stejném městě na Ukrajině nadále bydlí žalobcovy rodiče, přičemž žalobce se o žádných problémech vyplývajících z jejich aktuálního pobytu v místě jejich bydliště nezmínil. Dá se tudíž předpokládat, že situace tam je stabilní a nepředstavuje bezpečnostní ohrožení pro žalobce v případě jeho návratu do vlasti. Případné vycestování žalobce nepředstavuje dle žalovaného ani rozpor s mezinárodními závazky České republiky ve smyslu § 14a odst. 2 písm. d). Vzhledem k tomu, že žalobce nesplňuje důvody ani pro udělení doplňkové ochrany podle § 14b zákona o azylu, nebyl mu udělen ani tento typ doplňkové ochrany.

Rozhodnutí žalovaného napadl žalobce včasnou žalobou. Zopakoval důvody své žádosti o mezinárodní ochranu a uvedl, že napadené rozhodnutí považuje za nezákonné zejména v části, již bylo rozhodnuto, že se mu neuděluje azyl z humanitárních důvodů ve smyslu § 14 zákona o azylu a dále v části, již mu nebyla udělena doplňková ochrana dle § 14a odst. 2 písm. c) zákona o azylu. Žalobce poukazoval na svůj zdravotní stav, zejména diagnostikované onemocnění jater - chronickou glomerulonefritidu, která ho limituje při

zvýšené námaze. Jako novou skutečnost zmínil v minulosti prodělané další onemocnění jater - hepatitidu typu B, kterou se nakazil při operaci a která je zřejmě v chronické fázi. Odkazoval na lékařské zprávy a vyšetření v období 23. 5. 2015 - 29. 5. 2015 i na dřívější zprávy z roku 2005, kterými navrhoval provést důkaz. Napadal postup příslušné vojenské správy, která mu doručila povolávací rozkaz přesto, že byl ze zdravotních důvodů výkonu vojenské služby zproštěn a byl vyřazen z vojenské databáze v souladu s nařízením Ministerstva obrany Ukrajiny č. 207 z roku 1999. V postupu vojenské správy spatřuje rozpor s odstavcem 1 Dekretu prezidenta Ukrajiny č. 447/2014 ze dne 1. 5. 2014. S ohledem na korupci v domovském státě a dosavadní postup úředníků vojenské správy vůči jeho osobě nabyl přesvědčení, že neexistuje žádný orgán, k němuž by se mohl odvolat či podat stížnost na postup vojenské správy. Domnívá, že při návratu na Ukrajinu by byl ohrožen na zdraví či životě s ohledem na svůj aktuální zdravotní stav, a to v případě, že vojenskou službu nastoupí, i v případě, že ji nenastoupí a bude ve výkonu trestu odnětí svobody v délce 2 - 5 let, který mu za nenastoupení vojenské služby hrozí. Namítá také, že mu na Ukrajině nebude s ohledem na korupci a jeho ekonomické a sociální poměry poskytnuta potřebná zdravotní péče, neboť není schopen úplatky poskytovat ani léčbu hradit. K prokázání svých majetkových poměrů navrhoval provést důkaz potvrzením o výdělku za období listopad 2014 až květen 2015. V uvedených skutečnostech spatřuje důvody zvláštního zřetele hodné pro udělení mezinárodní ochrany dle § 14 zákona o azylu. Žalobce dále nesouhlasil s tím, že mu nebyla udělena minimálně doplňková ochrana, neboť je přesvědčen, že mu v případě návratu na Ukrajinu hrozí závažná újma ve smyslu § 14a odst. 2 písm. c) zákona o azylu. Žalobce se cítí být ohrožen na životě, neboť nikdy neabsolvoval vojenský výcvik, a není na účast v bojovém konfliktu připraven ani vybaven. Žalobce také napadl závěry žalovaného ohledně posouzení ozbrojeného konfliktu na Ukrajině. Uvedl, že v Mykolajevské oblasti, ze které pochází, se sice přímo nebojuje, ovšem s ohledem na blízkost hranic Ruska se ve městě Mykolajev, jeho okolí a v krymském průsmyku shromažďuje vojenská technika. Poukázal na konstatování samotného žalovaného ohledně složité bezpečnostní situace na Ukrajině a tvrdil, že ze zpráv humanitárních organizací, které žalovaný během řízení nashromáždil, vyplývá existence občanské války na Ukrajině, do níž se zapojilo také Rusko a v níž do konce roku 2014 zahynulo na 4 000 osob včetně civilistů. S ohledem na blízkost města Mykolajev k oblasti bojů pak nelze dle žalobce vyloučit rozšíření konfliktu i do jeho města, respektive do jeho těsné blízkosti. Ze všech výše uvedených důvodů žalobce navrhoval, aby soud napadené rozhodnutí zrušil a věc žalovanému vrátil k dalšímu řízení.

Žalovaný v písemném vyjádření k žalobě, které předložil spolu s originálem správního spisu, s žalobními námitkami nesouhlasil. Uvedl, že důvodem podání žalobcovy žádosti o udělení mezinárodní ochrany bylo jeho odmítání vojenské služby odůvodněné jeho zdravotní nezpůsobilostí, bezpečnostní situace na Ukrajině a tamní korupční prostředí. Žalovaný poukázal na překlad záznamu žalobcovy vojenské knížky, dle něhož hodnocení žalobcova zdravotního stavu podléhalo opětovné zdravotní prohlídce a vyřazení z vojenské evidence „dosažení hraničního věku v záloze“. Po převzetí předvolání na vojenskou správu se žalobce vyhýbal dostavení k vojenské správě, ukrýval se a poté opustil Ukrajinu, čímž dle žalovaného upřednostnil své zájmy nad zákonem stanovenou občanskou povinností. Žalovaný uvedl, že se pečlivě zabýval argumentací žalobce ohledně jeho zdravotního stavu a dospěl k závěru, že vzhledem ke korupčnímu prostředí v zemi původu nelze vyloučit účelovost záznamů lékařských zpráv z roku 1999, 2000, 2005 a 2008 ve vojenské knížce žalobce. Za rozhodné žalovaný proto považoval vyjádření žalobce k jeho aktuálnímu zdravotnímu

stavu a lékařskou zprávu MUDr. T.. Ohledně ozbrojeného konfliktu na Ukrajině žalovaný odkázal na závěry uvedené v rozhodnutích Nejvyššího správního soudu ze dne 18. 3. 2015, č. j. 3 Azs 237/2014-25, ze dne 31. 3. 2015, č. j. Azs 15/2015-28, ze dne 30. 4. 2015, č. j. 9 Azs 13/2015-69, či ze dne 14. 5. 2015, č. j. 9 Azs 36/2015-36. Žalovaný dále uvedl, že dle informace MZV ČR č. j. 115045-LTP ze dne 9. 10. 2015 byl v posledním roce zaznamenán pozitivní posun v standardizaci systému výkonu vojenské služby a v systému vysílání do oblastí bojů, včetně přístupu k postihu za nenastoupení vojenské služby v rámci částečné mobilizace. Dle informace zastupitelského úřadu ČR v Kyjevě jsou do oblastí bojů vysíláni jen dobrovolníci po absolvování tříměsíčního výcviku. Tvrzení žalobce ohledně jeho pronásledování ze strany státních orgánů z důvodu vyhýbání se výkonu vojenské služby jsou tak dle žalovaného lichá. K neudělení doplňkové ochrany žalovaný uvedl, že jeho závěry jsou v souladu se závazky plynoucími z mezinárodních smluv i s judikaturní praxí. Odkázal na požadavek kumulativního splnění podmínek prokazujících existenci skutečně závažné újmy ve smyslu § 14a odst. 2 písm. c) zákona o azylu, tak jak byl vyjádřen v rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 13. 3. 2009, č. j. 5 Azs 28/2008-68. Dovolával se toho, že země původu žalobce je hodnocena jako země, kde existuje účinná ochrana před vážnou újmou ve smyslu čl. 7 odst. 2 kvalifikační směrnice. Žalovaný uzavřel, že žalobce nelze subsumovat do okruhu osob, kterým hrozí vážné individuální ohrožení života nebo tělesné integrity ze strany orgánů země jeho původu, není ani představitelem žádné rizikové skupiny, nebyla tudíž prokázána dostatečná míra individualizace jemu hrozícího svévolného násilí.

Z ústního jednání nařízeného na 27. 4. 2016 se žalovaný omluvil, odročení jednání nežádal. Žalobce při ústním jednání zopakoval důvody, které ho k podání žaloby vedly. Navrhoval provést důkaz lékařskými zprávami z Ukrajiny, které v řízení před správním orgánem sice nepředložil, které ale prokazují, že v minulosti prodělal hepatitidu B. Uvedl, že tyto zprávy v průběhu správního řízení nepředložil proto, že se domníval, že jeho skutečný nedobrá zdravotní stav by mohl být překážkou pro udělení mezinárodní ochrany. Dále požadoval provést důkaz aktuálními zprávami z lékařských vyšetření, která podstoupil v České republice. Dle žalobce prokazují, že trpí chronickou glomerulonefritidou a že v minulosti prodělal hepatitidu B. Soud důkaz předloženými lékařskými zprávami neprovedl, protože to pro posouzení důvodnosti žaloby považoval za nadbytečné. Ze stejného důvodu neprovedl ani důkaz potvrzením o výdělku žalobce za období listopad 2014 až květen 2015. Soud naopak provedl důkaz Informací Ministerstva zahraničních věcí, č. j. 115045-LTP ze dne 9. 10. 2015, která obsahuje odpovědi k dotazům žalovaného mj. na podmínky pro vysílání vojáků do oblastí bojů na východě země (ATO), či na postih a trest za nenastoupení k vojenské službě v rámci částečné mobilizace. Na tuto informaci odkazoval žalovaný ve vyjádření k žalobě, nebyla však součástí správního spisu.

Krajský soud po zjištění, že napadené rozhodnutí je způsobilé k přezkumu podle § 65 a násl. zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, v platném znění (dále jen „s. ř. s.“) a žaloba byla podána v zákonné lhůtě, tj. dle § 32 odst. 1 zákona o azylu před uplynutím patnácti dnů od doručení napadeného rozhodnutí žalobci, přezkoumal napadené rozhodnutí žalovaného, jakož i řízení, které vydání tohoto rozhodnutí předcházelo, a dospěl k závěru, že žaloba není důvodná.

Žalobní body vymezené žalobcem směřují zejména proti tvrzenému nesprávnému posouzení žalobcovy žádosti o udělení mezinárodní ochrany z hlediska humanitárního azylu

dle § 14 a doplňkové ochrany podle § 14a zákona o azylu.

Podle § 12 zákona o azylu se azyl cizinci udělí, bude-li v řízení o udělení mezinárodní ochrany zjištěno, že cizinec a) je pronásledován za uplatňování politických práv a svobod, nebo b) má odůvodněný strach z pronásledování z důvodu rasy, pohlaví, náboženství, národnosti, příslušnosti k určité sociální skupině nebo pro zastávání určitých politických názorů ve státě, jehož občanství má, nebo, v případě že je osobou bez státního občanství, ve státě jeho posledního trvalého bydliště.

Podle § 14 zákona o azylu jestliže v řízení o udělení mezinárodní ochrany nebude zjištěn důvod pro udělení mezinárodní ochrany podle § 12, lze v případě hodném zvláštního zřetele udělit azyl z humanitárního důvodu.

Doplňková ochrana se podle § 14a odst. 1 zákona o azylu udělí cizinci, který nesplňuje důvody pro udělení azylu, bude-li v řízení o udělení mezinárodní ochrany zjištěno, že v jeho případě jsou důvodné obavy, že pokud by byl cizinec vrácen do státu, jehož je státním občanem, nebo v případě, že je osobou bez státního občanství, do státu svého posledního trvalého bydliště, by mu hrozilo skutečné nebezpečí vážné újmy podle § 14a odst. 2 zákona o azylu a že nemůže nebo není ochoten z důvodu takového nebezpečí využít ochrany státu, jehož je státním občanem, nebo svého posledního trvalého bydliště.

Za vážnou újmu se podle tohoto zákona považuje a) uložení nebo vykonání trestu smrti, b) mučení nebo nelidské či ponižující zacházení nebo trestání žadatele o mezinárodní ochranu, c) vážné ohrožení života nebo lidské důstojnosti z důvodu svévolného násilí v situacích mezinárodního nebo vnitřního ozbrojeného konfliktu, nebo d) pokud by vycestování cizince bylo v rozporu s mezinárodními závazky České republiky (§ 14a odst. 2 zákona o azylu).

K otázce odmítání nástupu k výkonu základní vojenské služby se zásadním způsobem vyjádřil Nejvyšší správní soud například v rozsudku ze dne 29. 3. 2004, č. j. 5 Azs 4/2004 – 49, (všechny rozsudky Nejvyššího správního soudu jsou dostupné na www.nssoud.cz): *Odmítání nástupu k výkonu základní vojenské služby, která je ve státě původu povinná, nelze bez dalšího považovat za důvod pro udělení azylu podle § 12 zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, ve znění zákona č. 2/2002 Sb., zvláště není-li takové odmítání spojeno s reálně projeveným politickým přesvědčením nebo náboženstvím.* Azylově relevantní situaci by také založila hrozba, jež by v dané zemi původu vymezila brance jako určitou sociální skupinu ve smyslu § 12 písm. b) zákona o azylu. *Branci mohou být na základě konkrétních skutkových okolností považováni za specifickou sociální skupinu, jejíž příslušníci mohou mít odůvodněný strach z pronásledování ve smyslu § 12 písm. b) zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, pokud na jedné straně čelí hrozbě násilí ze strany teroristických skupin pro případ, že základní vojenskou službu nastoupí, přičemž příslušný stát (Alžírsko) není schopen jim před tímto nebezpečím poskytnout dostatečnou ochranu, a na straně druhé naopak čelí hrozbě trestů odnětí svobody a dalších sankcí ze strany státu pro případ, že by vojenskou službu nastoupit odmítli* (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 9. 6. 2008, č. j. 5 Azs 18/2008 – 83, publ. pod č. 2406/2011 Sb. NSS). Tyto obecné závěry však nelze vztáhnout na případ žalobce.

Z Informace Úřadu Vysokého komisaře OSN pro uprchlíky (UNHCR) z 15. 1. 2015

(správní spis, č. 1. 96) vyplývá, že odepřít službu v armádě lze z důvodů svědomí a náboženství, odepření vojenské služby z jiných důvodů není možné, avšak *lidé vyhýbající se odvodu do armády z jiných důvodů mohou dostat trest pohybující se od správní pokuty až po odnětí svobody v délce 2 až 5 roků. Za vyhýbání se odvodu nebo mobilizaci bylo v roce 2014 údajně odsouzeno 32 osob (v roce 2013 nikdo). Analýzou některých z těchto případů (16) bylo zjištěno, že všichni, kdo byli uznáni za vinné, byli odsouzeni k administrativní pokutě, veřejné službě nebo dostali podmíněný trest. Z výše uvedeného tedy nevyplývá, že by branná povinnost na Ukrajině představovala ve vztahu k žalobci pronásledování ve smyslu § 12 písm. b) zákona o azylu, nebo že by mu z tohoto důvodu hrozila vážná újma.*

Informace Ministerstva zahraničních věcí, č. j. 115045-LPTP z 9. 10. 2015, kterou soud provedl důkaz při ústním jednání, pak hovoří o výrazném pokroku v standardizaci systému výkonu vojenské služby a systému vysílání do oblasti bojů na východě země (ATO). Dle této informace mohou být do zóny ATO vysíláni pouze dobrovolníci, kteří absolvují tříměsíční výcvik.

Soud souhlasí s žalovaným, že pokud měl žalobce pocit, že předvolání na vojenskou správu neměl vzhledem ke svému věku a zdravotnímu stavu vůbec dostat, měl vzniklou situaci řešit s příslušnými orgány své země, o což se vůbec nepokusil.

K námitce směřující proti neudělení humanitárního azylu, poukazuje zdejší soud na ustálenou judikaturu, podle níž na udělení humanitárního azylu není právní nárok. Posouzení možných důvodů pro udělení humanitárního azylu je otázkou správního uvážení, které soud přezkoumává pouze v omezeném rozsahu v mezích, jaké jsou u přezkumu správního uvážení nutné, aby nenahrazoval uvážení správního orgánu uvážením svým (srov. např. rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 15. 10. 2003, č. j. 3 Azs 12/2003 - 38, a ze dne 22. 1. 2004, č. j. 5 Azs 47/2003 - 48, všechna rozhodnutí Nejvyššího správního soudu jsou dostupná na www.nssoud.cz). Míra volnosti žalovaného při zvažování důvodů pro udělení humanitárního azylu je limitována především zákazem libovůle, jenž pro orgány veřejné moci vyplývá z ústavně zakotvených náležitostí demokratického a právního státu (srov. např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 11. 3. 2004, č. j. 2 Azs 8/2004 - 55).

Humanitární azyl lze udělit v případě hodném zvláštního zřetele a zpravidla nepřichází v úvahu tehdy, když tvrzení uvedená žadatelem o udělení mezinárodní ochrany je třeba zvažovat v rámci důvodů pro udělení azylu podle § 12 a § 13 zákona o azylu nebo důvodů pro udělení doplňkové ochrany podle § 14a a § 14b zákona o azylu. V již zmiňovaném rozsudku ze dne 11. 3. 2004, č. j. 2 Azs 8/2004 - 55, Nejvyšší správní soud uvedl: „*Smysl institutu humanitárního azylu lze spatřovat v tom, aby rozhodující správní orgán měl možnost azyl poskytnout i v situacích, na něž sice nedopadá žádná z kautel předpokládaných taxativními výčty ustanovení § 12 a § 13 zákona o azylu, ale v nichž by bylo přesto patrně „nehumánní“ azyl neposkytnout. (...) Správní orgán díky tomu může zareagovat nejen na varianty, jež byly předvídatelné v době přijímání zákona o azylu jako obvyklé důvody udělování humanitárního azylu – sem lze příkladmo zařadit například udělování humanitárního azylu osobám zvláště těžce postiženým či zvláště těžce nemocným; nebo osobám přicházejícím z oblastí postižených významnou humanitární katastrofou, ať už způsobenou lidskými či přírodními faktory – ale i na situace, jež předvídané či předvídatelné nebyly. Míra volnosti této jeho reakce je pak omezena pouze zákazem*

libovůle, vyplývajícím pro orgány veřejné moci z ústavně zakotvených náležitostí demokratického a právního státu.“

Žalobce však neuvedl v žádosti o udělení mezinárodní ochrany ani v dalším průběhu správního řízení žádné mimořádné okolnosti, které by byly důvodem pro možné udělení humanitárního azylu. Žalovaný se pečlivě zabýval tvrzenými zdravotními omezeními žalobce a zdejší soud souhlasí se závěrem, k němuž žalovaný na základě výpovědi žalobce a v průběhu správního řízení doložených lékařských zpráv dospěl, a sice že se žalobce v důsledku svého zdravotního stavu nenachází v bezprostředním ohrožení života, ani není v situaci, kdy by musel v České republice podstupovat nějakou speciální, nebo jemu ve vlasti nedostupnou léčbu. Soud neměl možnost zabývat se tvrzeními žalobce přednesenými poprvé před krajským soudem (v minulosti prodělaná hepatitida B), neboť podle ustanovení § 75 odst. 1 s. ř. s. vychází soud při přezkoumání rozhodnutí ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování správního orgánu. Dle čl. 52 odst. 1 směrnice č. 2013/32/EU je možno přímý účinek čl. 46 odst. 3 této směrnice použít pouze pro správní řízení zahájená po 20. 7. 2015, což není případ žalobce. I pro správní řízení zahájená po 20. 7. 2015 však primárně platí, že žadatel o mezinárodní ochranu má povinnost uvést v řízení před správním orgánem všechny skutečnosti, které jsou mu známe a které mohou být relevantní z hlediska možného udělení mezinárodní ochrany, a dát příležitost správnímu orgánu, aby o takto přednesených důvodech jeho žádosti kvalifikovaně rozhodl (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 26. 11. 2015, č. j. 10 Azs 194/2015 – 36). To platí o to víc, pokud žalobce brojí proti neudělení humanitárního azylu, jehož udělení nebo neudělení je otázkou správního uvážení žalovaného. Pro úplnost soud uvádí, že i kdyby žalobce v minulosti hepatitidu B prodělal, nemohla by tato skutečnost na závěru žalovaného o neudělení humanitárního azylu nic změnit. Zdejší soud má za to, že ani sám žalobce nepovažoval toto v minulosti prodělané onemocnění za důvod pro udělení mezinárodní ochrany, protože se o něm v průběhu celého správního řízení vůbec nezmiňoval, i když k jiným skutečnostem se vyjadřoval velmi obsáhle. Lze proto uzavřít, že žalovaný při posuzování možnosti udělení humanitárního azylu nepřekročil meze správního uvážení a řádně a úplně zjistil skutkový stav věci.

K otázce udělení doplňkové ochrany dle § 14a zákona o azylu, soud konstatuje, že z odůvodnění napadeného rozhodnutí je zřejmé, že se žalovaný podrobně zabýval také možnými důsledky návratu žalobce do vlasti. Soud má za správný závěr žalovaného, že u žalobce nebyla shledána hrozba nebezpečí vážné újmy ve smyslu citovaného § 14a odst. 2 zákona o azylu. Nebylo zjištěno, že by žalobci mohla hrozit v případě návratu do vlasti vážná újma uložením nebo vykonáním trestu smrti ve smyslu § 14a odst. 2 písm. a) zákona o azylu, ani že by byl na Ukrajině vystaven skutečně hrozícímu nebezpečí vážné újmy podle § 14a odst. 2 písm. b) zákona o azylu, existence branné povinnosti nemůže být sama osobě vnímána jako nebezpečí mučení nebo nelidského či ponižujícího zacházení nebo trestání. Nelze jistě vyloučit, že by doplňková ochrana byla cizinci udělena i z důvodů nedostatečné úrovně zdravotní péče v zemi původu; tato nedostatečnost by však musela dosahovat úrovně označitelné za mučení nebo nelidské či ponižující zacházení (srovnej rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 26. 7. 2007, č. j. 2 Azs 30/2007 – 69), což z žalobcem uvedených skutečností rozhodně nevyplývá. Soud upozorňuje na fakt, že důkazní standard u doplňkové ochrany se liší od důkazního standardu u azylu. Žalobce, který usiluje o udělení doplňkové ochrany, by tak musel prokázat skutečně reálné nebezpečí hrozby vážné újmy v zemi původu.

Pokud se jedná o závěr správního orgánu o nesplnění podmínek pro udělení doplňkové ochrany podle § 14a odst. 2 písm. c) zákona o azylu, Nejvyšší správní soud se v nedávné minulosti několikrát zabýval bezpečnostní situací na Ukrajině, přičemž dospěl k závěru, že se nejedná o tzv. totální konflikt, jenž by dosahoval takové intenzity, že by byl každý civilista z důvodu své přítomnosti na území Ukrajiny vystaven reálnému nebezpečí vážné újmy (srov. např. usnesení ze dne 15. 1. 2015, č. j. 7 Azs 265/2014 - 17, usnesení ze dne 25. 3. 2015, č. j. 3 Azs 259/2014 - 26, usnesení ze dne 18. 9. 2015, č. j. 2 Azs 194/2015 - 28, či usnesení ze dne 10. 12. 2015, č. j. 8 Azs 131/2015 - 24). Zhoršená bezpečnostní situace panuje pouze ve dvou oblastech z celkového počtu 24, na něž je Ukrajina administrativně rozdělena. Konkrétně se jedná o Doněckou a Luhanskou oblast. Ve zbytku země je bezpečnost situace stabilní a občané Ukrajiny své případné aktuální potíže řeší prostým přestěhováním se v rámci země. Místo posledního pobytu žalobce v obci Mykolajev není v současnosti střety ukrajinských vládních vojsk a povstalců ze strany separatistů nijak zasaženo, i když zde stejně jako v mnoha jiných oblastech Ukrajiny dochází k pohybu vojenské techniky. Případné vycestování žalobce nepředstavuje ani rozpor s mezinárodními závazky České republiky dle § 14a odst. 2 písm. d).

Soud uzavírá, že žalovaný své povinnosti dostatečně zjistit skutkový stav dostál a řádně se vypořádal se všemi žalobcem uváděnými důvody odchodu ze země původu.

Soud zdůrazňuje, že udělení mezinárodní ochrany je pouze specifickým způsobem legalizace pobytu na území České republiky, a to z přesně vymezených důvodů; v ostatních případech je však nutno vycházet z režimu zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců, ve znění pozdějších předpisů, azylovým řízením nelze nahradit smysl a účel úpravy obsažené v zákoně o pobytu cizinců. Mezinárodní ochrana ve smyslu zákona o azylu je právním institutem výjimečným, jehož smyslem je poskytnout žadateli ochranu, nikoli však před jakýmkoli negativními jevy v zemi jeho původu, nýbrž jen z důvodu upravených v zákoně o azylu.

Žalobce se svými námitkami neuspěl. Jelikož v řízení o žalobě nevyšly najevo žádné vady, k nimž je nutno přihlížet z úřední povinnosti, krajský soud zamítl žalobu jako nedůvodnou (§ 78 odst. 7 s. ř. s.).

O náhradě nákladů řízení rozhodl soud v souladu s ustanovením § 60 odst. 1 s. ř. s. Žalobce nemá právo na náhradu nákladů řízení, neboť ve věci neměl úspěch. Žalovanému, kterému by jinak jakožto úspěšnému účastníku řízení právo na náhradu nákladu řízení příslušelo, náklady řízení nad rámec jeho úřední činnosti nevznikly.

P o u č e n í : Proti tomuto rozhodnutí lze podat **kasační stížnost** ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejblíže následující pracovní den. Zmeškání lhůty

k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud. Variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku na účet Nejvyššího správního soudu lze získat na jeho internetových stránkách: www.nssoud.cz.

V Liberci dne 27. dubna 2016

Mgr. Karolína Tylová, LL. M.,
soudkyně